

JOHN R. BRUNING

INDESTRUCTIBIL

Povestea pilotului american care a schimbat
cursul celui de-al Doilea Război Mondial

Cuprins

<i>Nota autorului</i>	7
<i>Hărți</i>	14
<i>Prefață</i>	19

PARTEA 1
Odiscea filipineză

1. Ultima zi de normalitate	23
2. Călătorul misterios	34
3. În mijlocul furtunii	50
4. Vocea Manilei	66
5. Ziua fiestelor	73
6. Teroare în noapte	86
7. Scene de pe marele ecran	94
8. În întâmpinarea dezastrului	102
9. Recrutul de vârstă mijlocie	112
10. Nelegiuțitul fiu al unui om al legii	124
11. Capcana	140
12. Baronul roșu american	151
13. Aliații refugiaților	159
14. Rutină în haos	171
15. Ajunul Crăciunului	181
16. Ultima transmisiune	192

Legenda lui Pappy Gunn

17. Primele legende	203
18. Periculoasele consecințe ale lipsei din stoc	208
19. Daniel Boone al Indilor de Est Olandeze	227
20. Regulile de pe Eighth Avenue	247
21. Pappy și <i>Domnișoara RZZ</i>	256
22. Anularea garanției	261
23. Unde cei slabii sunt pradă	274
24. Wainwright către McArthur: Unde e căpitanul Gunn?	290
25. Înverșunatul noroc al lui Pappy Gunn	303
26. Comandourile din Canberra și numeroasele complicații ulterioare	314
27. Uciderea lui von Gronau	328
28. Secrete, spioni și gropi misterioase	346
29. Supraviețuire sau păcat	359
30. Drăguța mortală cu alură de boxer	370
31. „Cel mai impulsiv om din căi am cunoscut vreodată“	386
32. „Rupe-le George“, generalul răzvrătit uitat de istorie	398
33. Clara Cosby ajunge la maturitate	410
34. <i>Margaret</i> , mașinăria radicală, încropică și letală a lui Pappy	419
35. Războiul contra speranței	431
36. Sânge și foc	438
37. Reîntâlniri și revoluții	449

PARTEA A 3-A

Spre casă

38. Legende târzii	459
39. Vara avioanelor de asalt	461
40. Domnișoara Fițoasă contraatacă	472
41. Degetul mic și plămânnii	485
42. Pe urma fantomei lui Custer	494

43. Jurământul măsurilor de ultimă instanță	508
44. Bătălia finală a lui Pappy	518
45. Dulcea <i>Georgia Peach</i>	524
46. Războiul a transformat oamenii în animale	532
47. Salonul Șase	538
<i>Postfață</i>	548
<i>Mulțumiri</i>	551
<i>Bibliografie</i>	558
<i>Indice</i>	570

Prefață

3 martie 1943

La cincizeci de kilometri în largul coastei nordice a Noii Guinei

Rechinii se hrăneau, iar oamenii urlau. Cei care puteau încercau să se împotrivească, lovind disperați cu pumnii și cu picioarele, în timp ce marii rechini albi și rechinii ciocan se năpustea din adâncuri, fălcile lor smulgând brațe și picioare sau spintecând oamenii în două. Morții pluteau printre vii, iar săngele îngroșa atât de grotesc spuma albă a valurilor, încât cei care fuseseră maritori la scenă aveau să jure că Marea Bismarck se colorase în roșu în ziua aceea.

Cățiva norocoși se refugiaseră pe bărci de salvare subrede sau se cățăraseră pe grămezi de resturi rămase de la 12 vapoare distruse. Alții pluteau în colaci de salvare, călcând apa printre cadavre și rămășițe. Mii de oameni muriseră deja. Răniții implorau ajutor, știind că nu aveau să il primească.

Din depărtare se ridică un sunet tot mai intens. La început fu vag, un simplu zumzăit care de-abia se auzea peste haosul din apă.

Naufragiații ridică temători capetele spre cer. Se întorseră americanii. Cățiva își pregătiră armele cu încizător cilindric rotativ, compromise de apă, sau puștile-mitralieră pe care le târâseră cu ei peste parapetele vapoarelor scufundate. Astfel de arme erau jالnic de ineficiente în a-i apăra de forța teribilă care se aprobia în viteză, însă era tot ceea ce le mai rămăsese. Forțele lor aeriene fuse să anihilate. Forțele navale fuseseră fie nimicite, fie puse pe fugă.

ibris
Respect pentru oameni și cărti

Acum oamenii aceștia se legănau în valurile Mării Bismarck, știind că niciun miracol nu avea să-i salveze.

Sunetul motoarelor deveni asurzitor pe măsură ce avioanele se apropiau, însă oamenii nu reușiră să deslușească niciunul, oricât își lungeau gâtul. În depărtare apărură câteva, la mii de metri deasupra lor. Acestea nu aveau să conteze pentru cei din apă și nu motoarele lor erau cele care le spărgeau timpanele. Adevăratul pericol rămânea nevăzut.

Valurile se agitau în jurul lor ca izbite violent de ploaia unei furuni tropicale. Bărcile de salvare se făceau țăndări, rămășițele vaselor erau spulberate de gloanțele țășnind din sute de mitraliere grele. Detunăturile asurzitoare ajungeau la urechile supraviețuitorilor o clipă mai târziu. Umbre întunecate, prădătoare, goneau pe deasupra lor. Bombardierele americane coborau atât de jos și atât de fulgerător, încât nu puteau fi văzute decât când ajungeau deja efectiv deasupra capetelor lor.

Acestea erau arme noi, concepute pentru un nou tip de război aerian, și îi luaseră pe cei din apă complet prin surprindere. Nu avu-seră niciun mijloc de apărare eficient împotriva lor, iar vasele lor se transformaseră în ruguri imense, cu punțile sfâșiate de gloanțe, în doar câteva minute. La drept vorbind, cei care muriseră la bordul navelor lor fuseseră norocoși.

Zgomotul motoarelor se stinse, însă doar pentru o clipă. Aveau să se întoarcă pentru un nou survol.

La 3 000 de metri deasupra măcelului și suferinței din valuri, pilotul de vîrstă mijlocie, tată a patru copii și soț devotat, omul care era responsabil de soarta acestor nenorociți, privi scena de sub el cu ochi care fuseseră cândva plini de veselie, dar în care nu mai exista acum nici urmă de îndurare.

În tot acest timp, rechinii continuă să se-nfrunte.

PARTEA 1

Odiseea filipineză

Ultima zi de normalitate

*Decembrie 1941
Manila, Filipine*

Într-un pat cu patru stâlpi, făcut manual, sub o plapumă albă, confecționată în casă, Paul Irvin „P.I.“ Gunn stătea întins lângă cea care îi era soție de 20 de ani. Părul lui Polly, de culoarea migdalelor, întotdeauna împletit cu grijă, îi decora perna. Dormea apropiat unul de celălalt, îmbrățișați ca doi amanți a căror pasiune reciprocă nu pălea niciodată. Alte cupluri se formau și se destrămau. Ei doi se bucuraseră de o căsnicie fericită, în ciuda tuturor obstacolelor pe care li le scosese în cale o viață grea și periculoasă.

Pe noptiera lui P.I. se afla un ceas de mână BUSHIPS Hamilton, varianta standard oferită de Forțele Navale ale Statelor Unite, un memento al unei cariere rămase cu patru ani în urmă, de acum, dar pe care îl purta în continuare în fiecare zi. Subțire, zdravăn construit și ros de nenumăratele aventuri prin care trecuse, ceasul reflecta perfect trăsăturile fizice ale lui P.I. Pe parcursul a zece ani, atât omul, cât și ceasul scăpaseră cu viață din toate experiențele posibile, de la furtuni violente în largul oceanului la accidente aviaticе și misiuni de luptă deasupra Nicaraguai în biplane ușurele. Ceasul devenise o parte din om cu mult timp în urmă. Minutarul minuscul se deplasă pe cadran încă o grădătie, până când ceasul indică exact 4.30.

În pat, ochii albaștri-cenușii ai lui P.I. se deschiseră brusc. Dădu plapuma la o parte și se ridică în capul oaselor ca un arc. Pentru el nu exista o trecere lentă de la somn la starea de veghe. Precum o lumină aprinsă de la întrerupător, sărea din somn la capacitate deplină de funcționare, în fiecare dimineață la 4.30 fix. Nu avea niciodată nevoie de un ceas cu alarmă; ceasul lui intern era mai precis decât orice dispozitiv pe care ar fi putut să-l producă oricine, chiar și elvețienii.

Picioarele lui desculțe atinseră podeaua de lemn, pe care servitorii familiei o lustruiau legându-și coji de nucă de cocos pe picioare. Acel proces săptămânal reprezenta o sursă de fascinație pentru cei doi băieți mai mici ai lui P.I. și Polly:

– Deșteptarea! strigă P.I., vocea lui răsunând asurzitor în întreaga casă.

O clipă mai târziu intră lipăind în baie pentru a-și pune dinții. Cu multă vreme în urmă, când se numărase printre cei dintâi piloți care folosiseră hidroavioane pe navele militare ale Forțelor Navale, americanii zase cu avionul lui lângă un crucișător și își păstrase trajectoria pe apă pe lângă acesta. O macara întinsese brațul peste parapetul navei și îi prinse avionul cu un cablu. În timp ce echipajul manevra troliuil pentru a ridica avionul la bord, un val uriaș izbise flancul navei, ceea ce o făcuse să se incline puternic, înainte de a reveni în poziția normală. Mișcarea bruscă aruncase avionul lui P.I. în balans – lovindu-l direct de bordul crucișătorului. Forța impactului îl proiectase pe P.I. cu fața în panoul de instrumente, atât de violent încât își distrusese iremediabil dinții. Ulterior, se dusese la un dentist pentru a-i extrage pe toți și a-i cere acestuia să-i facă o proteză.

Rutina lui de dimineață era scurtă și la obiect. Porni dușul, așteptând nerăbdător să vină apa caldă. Avea multe de făcut, iar răbdarea nu îi stătea niciodată în fire. Apa se încălzi, iar P.I. intră în cadă. Făcu duș rapid – fără a zăbovi să savureze senzația apei pe mușchii ce începeau să îmbătrânească. Dușurile erau o necesitate, nu o placere. Termină și luă un prosop de pe suportul din apropiere.

Cu mult timp în urmă, pe vremea când purta piele și mătase la lucru în fiecare dimineață, învățase să se bărbierească noaptea. Era un truc vechi de pilot, transmis de la o generație la alta în era biplanului cu carlingă deschisă. Eșarfele de mătase protejau gâtul pilotului, împiedicând iritațiile provocate de gulerele de piele, însă vântul biciuia întotdeauna pielea proaspăt rasă, provocând usturimi. Cei care se încumetaseră să piloteze versiunile primitive ale aparatelor de zbor, confectionate din materiale textile și lemn, întâmpinaseră un disconfort considerabil în scaunele tip coș și în aerul de gheață, așa că începuseră să-și dea jos barba înainte de cină, pentru a lăsa răgaz pielii lor să își recapete duritatea.

Deși zilele în care pilota din carlingă deschisă rămăseseră cu mult în urma lui, P.I. era categoric un om ancorat în obiceiurile sale.

Termină cu uscatul și își luă hainele. În ciuda căldurii tropicale, P.I. prefera întotdeauna cămașile kaki cu mânecă lungă drept ținută de lucru. Era ceva ce ținea parțial de profesionalismul lui. Însă în cea mai mare parte era o modalitate de a-și ascunde indiscrețiile din trecutul îndepărtat.

Trase pe el cămașa, mâneca stângă acoperindu-i două tatuaje. Unul din ele, de pe antebraț, ilustra un vultur american ținând în gheare scutul Forțelor Navale SUA. Pe umărul lui stâng se lăfăia Statuia Libertății, o întruchipare a sentimentului care îl însuflătise pe Tânărul P.I. privind exceționalismul Americii.

Odată îl surprinsese pe mezinul lor, Nathan, zgâindu-se la tatuajele lui. P.I. se grăbise să le acopere, spunându-i băiatului său:

– Nath, dacă te prind vreodată cu aşa ceva pe corp, te bat de o să-ți sună apa-n cap.

Se alesese cu acele tatuaje în timpul unei permisiuni pe țărm, undeva în Caraibe, în anii '20, când P.I. făcuse serviciul militar la bordul crucișătorului ușor USS¹ Omaha. Pe-atunci era subofițer, iar tatuajele făceau parte din cultura aferentă.

¹ United States Ship, prefixul navelor de război ale Statelor Unite ale Americii (n.red.)

Acum, în noua lui viață, era ofițer de rang înalt. Nu avea să fie niciodată genul înțepat, mereu la patru ace, ca un funcționar nedezlipit de biroul lui, însă trecuse de la un salariu de câteva sute de dolari pe lună, venitul lui în calitate de ofițer mărunt cu vechime în Forțele Navale, la peste 1000 de dolari pe lună, cât câștiga în Filipine. Acum, în loc să lucreze cot la cot cu mecanici unsuroși, cercul lui profesional includea câțiva dintre cei mai bogăți oameni din lume. Oameni care se uitau chiorăș la ceva atât de vulgar precum un tatuaj.

Trecutul lui Pappy cuprindea și alte lucruri, care nu puteau fi ascunse sub o cămașă. Avea în spate un trecut complex și uneori chinuitor. Cândva fusese definit de statutul socioeconomic al familiei sale, în minusculul lor orașel din Arkansas. În adolescență încercase cu nesocotință să se rupă de acele prejudecăți de orașel sudist și să-și facă o viață nouă. Avusesese succes – cel puțin până intervenise brațul legii.

De atunci își abandonase locul de baștină și văzuse lumea. Între timp, se inventase și reinventase de mai multe ori, construindu-se strat cu strat, până devenise un amestec de elemente adesea contradictorii. Nu exista nimeni care să îl știe în toate privințele, însă Polly îl cunoștea oricum mai bine decât oricine altcineva.

P.I. își închise nasturii de la manșete și se întinse după cravată. Negru simplu, aceeași pe care o purtase în Forțele Navale. Completă ținuta cu o pereche de pantofi Oxford maro, un alt tribut adus zilelor petrecute în larg. Piloții navali purtau pantofi maro. Toți ceilalți membri ai flotei purtau negri. Pe tot parcursul celor 20 de ani de carieră, tensiunile dintre cei cu pantofi negri și cei cu pantofi maro nu se potoliseră niciodată. Ba chiar ultimii ani fuseseră marcați de ostilități pe față între cele două fațăjuni, căci amiralii navelor de luptă se străduiau să păstreze aerul de supremăție maritimă în fața revoluționarelor bombe și torpile ale Forțelor Aeriene.

Toată acea ranchiuină dintre piloții aflați la început de drum și indivizii miopi și înguști la minte din rândurile ofițerilor de forțe

navale rămăsesese acum în trecutul lui P.I. Însă spiritul pionieresc pe care îl cultivase alături de restul aviatorilor, acea deschidere față de idei noi și inovații, devenise de multă vreme o trăsătură definitorie a personalității lui. Nu avea răbdare cu cei cărora le lipsea capacitatea de a înțelege în ce fel putea tehnologia să transforme viitorul.

– Se aplecă să își lege șireturile pantofilor în timp ce strigă:
– Merced! Pune de cafea!

Merced era bucătarul plătit al familiei. Când se mutase în Manila în 1939, P.I. fusese inițial ușor copleșit de fasoanele americanilor din înalta societate de acolo. Cutuma cerea ca americanii să aibă servitori și majordomi și șoferi filipinezi, iar aceștia puteau fi angajați pe salarii atât de mici, încât chiar și soldații voluntari care locuiau în afara bazei, în jurul Fort McKinley, își puteau permite cel puțin unul.

Cei din familia lui trecură de la o situație financiară dificilă, în care abia le ajungeau banii de la o lună la alta, la una în care aveau în permanență servitori la dispoziție. Polly, ea însăși o bucătăreasă desăvârșită și devotată, sosise în Filipine doar pentru a se trezi că poziția ei în cadrul gospodăriei era ocupată de altcineva. Când încercase să dea o mâna de ajutor la pregătirea meselor pentru familie, bucătarul o refuzase și îi respinsese eforturile. Prin urmare, Polly îl conchediase, după ce se consultase cu P.I. Merced intrase în serviciul lor la scurtă vreme după aceea și nu avusesese nimic împotriva implicării lui Polly în treburile de la bucătărie.

P.I. își luă ceasul și-l puse la încheietură. Filipinele reprezentau Tărâmul Făgăduinței pentru familia lui. Cei patru copii ai lor erau educați în școli particulare de primă mână. Sarcinile casnice ale lui Polly fuseseră reduse, iar acum își petrecea timpul alături de copii sau ca voluntar în cadrul Crucii Roșii, împreună cu soțile provenite din alte familii din straturile superioare ale clasei de mijloc.

Între timp, noua viață pe care o ducea P.I. în Orientul Îndepărtat avea la rândul ei mai multe straturi. La prima vedere părea că era din nou pionier în cea de-a doua carieră a sa. Cățăi alții ar fi putut

pretinde același lucru? Nici nu era de mirare că îi plăcea teribil în Filipine. Aici avea parte de oportunități, de creștere, de un tărâm larg deschis, plin de potențial, lipsindu-i doar un agent catalizator precum Paul Gunn, cineva capabil să îl exploateze și să realizeze ceva cu adevărat mareț și durabil. Și totuși, prezența lui în Filipine nu era motivată doar de spiritul lui antreprenorial, ci și de alte rațiuni. Multe altele.

Își trecu un pietăn prin părul castaniu, ceva mai rar decât pe vremea când aterizase cu un biplan pe primul portavion american, USS *Langley*, dar la fel de lucios. Munca susținută și pasiunea îl menținuseră Tânăr, iar P.I. nu își arăta nici pe departe cei aproape 41 de ani. Evitase mult-temuta burtă umflată a bărbaților de vârstă mijlocie și nu avea încă riduri în colțurile ochilor.

Întoarse privirea spre pat și spre așternuturile răvășite. Plapuma pe care o foloseau drept cuvertură fusese cusută de mama lui Polly și de prietenele acesteia din Florida, un grup care petrecuse ore bune pe veranda din spate a casei din Pensacola a familiei, creând plăpumi pentru fiecare membru al familiei. Polly și P.I. primiseră mai multe și fiecare dintre cei patru copii avea plapuma lui cusută în Pensacola. Când cusătoarele se săturaseră de așternuturi de pat, se apucaseră să croșeteze fețe de masă și suporturi pentru tacâmuri. Polly le strânsese pe cele mai delicate și mai prețioase dintre acestea și le pusese la păstrare într-un cufăr de cedru aflat în salonul de luat masa, de unde erau scoase doar pentru cele mai formale ocazii.

Patul era gol acum. Polly era obișnuită cu această rutină de dinainte de ivirea zorilor. Imediat ce P.I. intra la duș, se ridică și ea din pat, înfolosită într-un halat, și se ducea să îi trezească pe copii și să aibă grija ca micul dejun să fie pus pe masă.

Existau două constante în viața domestică a lui P.I. Cea dintâi avea să fie dintotdeauna Polly și iubirea care îi legă. Scânteia dintre ei se aprinsese pentru prima dată cu două decade în urmă la un picnic organizat de biserică în Pensacola, iar focul pasiunii lor rămăsese viu în ciuda tuturor furtunilor pe care viața li le scosese în cale.

Cea de-a doua constantă era acel pat cu patru stâlpi. Fusese confecționat cu drag de tatăl lui Polly, din lemn de arțar, și le fusese oferit în dar în ziua nunții lor. Era o superbă operă de artă. Spiralele de pe stâlpi le lucrase la strung, sculptând cu grijă complicatul model filiform pe toate cele patru coloane, cu o precizie remarcabilă.

Viața în permanentă deplasare inevitabilă în cadrul Forțelor Navale nu se preta unei moșteniri de familie de o asemenea masivitate, însă Polly se ocupase cu fermitate ca patul lor cu stâlpi sculptați în spirală să zboare dintr-un colț într-altul al țării, însoțindu-i de la o bază la alta, pe măsură ce cariera lui P.I. cunoscuse o evoluție tot mai înfloritoare. Din Florida ajunsese în San Diego, apoi în Honolulu, sfârșind în cele din urmă pe un doc din Manila, cu doi ani în urmă, alături de restul lucrurilor personale ale familiei. Pentru P.I. acasă însemna locul unde se afla Polly. Iar oriunde se afla Polly, avea să se afle întotdeauna și patul lor.

P.I. coboră rapid scările și trecu în bucătărie, unde Merced era ocupat să taie un grepfrut în bucăți decorative. Pentru el mâncarea era un mijloc de exprimare artistică, ceva ce P.I. nu reușea niciodată să înțeleagă cu adevărat, nici măcar după luni întregi în care mâncase morcovii și fructele de mango și alte bunătăți sculptate cu migală de acesta. Din punctul lui de vedere, era o pierdere de timp să faci mâncarea să arate bine. În fond, avea să fie mâncată oricum, nu? Pentru Merced prezentarea era la fel de importantă ca gustul.

Scoase din frigider o conservă de sardine – un produs de lux de care se lipsisează anii la rând în cursul carierei lui în Forțele Navale. Deschizând capacul, scoase o sardină și se mută în spălătorie, unde Amos, motanul portocaliu-aprins pe care P.I. îl adoptase de la un căpitan din Armata SUA aflat pe picior de plecare, aștepta răbdător lângă bolul său.

– Pe cuvânt, P.I., de ce îi dai sardine? îl întrebă Polly în repetate rânduri.

Răspunsul era întotdeauna același:

– Cu asta îl hrănește căpitanul. Așa că tot cu asta îl vom hrăni și noi.

Se ocupă de Amos, scărpinându-l pe cap în locul acela din spațele urechilor unde pisicile adoră să fie atinse. O clipă mai târziu, Dingo, ciobănescul australian al familiei, îndelung umblat prin lume, se dădu jos din culcușul său din spălătorie pentru a veni să primească și el puțină atenție.

După ce îl salută pe Dingo, P.I. se năpusti în salonul de luat masa, plin de energie, în contrast cu cei doi băieți ai lui încă somnoroși, Paul și Nathan, care stăteau cu Polly la masă. Scaunul lui P.I. era întotdeauna în capul mesei și se lăsa să cadă pe acesta în timp ce le ură bună dimineața fiilor săi. Chiar și aşezat arăta ca un om în mișcare.

Mered umplu masa cu grămezi de mâncare elegantă, decupată cu delicatețe și aranjată pe vase de porțelan alb. Fructe, clătite, terci de ovăz, ouă – orice și-ar fi dorit oricare membru al familiei era pus la îndemână.

În dimineața aceea, de la masă lipseau doi membri ai familiei. Connie și Julie, fiicele lor, se aflau în Baguio, capitala estivală a Filipinelor, pentru a susține echipa de baschet a liceului lor. Plecaseră vineri seara și nu aveau să se întoarcă decât la ora cinei duminică-seară.

Această excursie în care nu dormiseră acasă fusese un pas mare pentru P.I. Fiicele lui adolescente călcau pe urmele mamei lor; erau năucitor de frumoase. Connie în special moștenise nu doar frumusețea fizică a mamei ei, ci și radia același farmec plin de energie care o făcea pe Polly irezistibilă atât în fața bărbătilor, cât și a femeilor.

Ca tată, P.I. privise consternat șirul de băieți care se îndrăgostiseră de fiicele lui. Oriunde mergeau, băieții erau instant captivați de farmecul și frumusețea lor. Când fetele veneau să îl vadă pe aerodrom, restul pilotilor efectiv se îmbulzeau în jurul lor, călcându-se în picioare pentru a se oferi să le ducă în zbor. Sau cel puțin o făcuseră până când P.I. pusese piciorul în prag printre colegii lui aviatori. După aceea deveniseră întruchipări ale politeții. Apoi îi spusese lui Connie că exista un singur pilot în care avea suficientă încredere cât să-i permită să zboare cu ea. Nath și restul

familiei consideraseră că găsise o rezolvare remarcabil de elegantă la această provocare eternă de a fi tatăl a două fete frumoase. Dar poate că nu fusese neapărat elegantă, cât vicleană. P.I. știa că pilotul respectiv era gay.

Își umplu farfuria și toată lumea începu să mănânce. P.I. și Polly făceau din acest aspect al ritualului de dimineață o lege inviolabilă: familia lua întotdeauna micul dejun împreună, înainte ca fiecare dintre membrii ei să își vadă de ce avea de făcut peste zi. Ceea ce însemna că se trezeau la 4.30 aproape în fiecare dimineață, deși copiii apucau adesea să mai doarmă puțin înainte de a pleca la școală.

La masă discutau aspecte care țineau de transportul copiilor la școală, de ce avea P.I. de lucru și unde avea să se afle, de planurile lui Polly sau de oricare dintre celelalte detalii obișnuite care asigurau bunul mers al unei familii.

Să ia masa de seară împreună era cealaltă regulă inviolabilă a familiei. Dacă discuțiile de la micul dejun țineau de aspecte practice și de logistică, conversațiile relaxate de la masa de seară acoperneau subiecte diverse, de la politică la glume, jocuri și râsete. Își împărtășeau momentele speciale de peste zi și sărbătoreau victoriile individuale. Cândva în anii '30, când salariul din Forțele Navale al lui P.I. trecuse în sfârșit pragul psihologic de 200 de dolari pe lună, acesta adusese cecul acasă, iar hârtia fusese plimbată de la unul la altul în jurul mesei când se strânsese la cină. Fiecare copil îl ținuse în mână și privise numerele apparent astronomice cu un respect vecin cu venerația, până când cecul ajunsese în cele din urmă la Polly. Ea se emoționase în momentul acela, gândindu-se la toți anii în care se chinuiseră să supraviețuiască din remunerația de voluntar și din diversele servicii mărunte pe care le îndeplinea ocazional soțul ei.

– Oh, P.I., spusese ea încet, sunt atât de mândră de tine.

Acelea erau momentele care aveau să rămână pentru totdeauna întipărite în amintire, iar masa de seară le oferea numeroase astfel de experiențe. Micul dejun însă, mai puțin.